

Hva vil vi egentlig måles på?

- et moderne arkivtilsyn

Geir Håvard Ellingseter,

nestleder Norsk Arkivråd

Jubileumsseminar 26. oktober 2011

Hvem er jeg?

- Bibliotekar med påbygning fra Høgskolen i Oslo
- Arbeidet som rådgiver i ErgoGroup og Tieto fra 1999 til 2005 dokumenthåndtering mot privat sektor
- Arkivleder i Møre og Romsdal Fylkeskommune

Hjemmelgrunnlaget for tilsyn

§ 7. Rettleiings- og tilsynsansvar.

Riksarkivaren har **rettleiings- og tilsynsansvar** for arkivarbeidet i offentlege organ. Riksarkivaren kan

- a. krevja seg førelagt for godkjenning journalsystem, arkivnøklar, arkivinstruksar m.m.
- b. inspisera arkiv.
- c. gje pålegg som er naudsynte for å oppfylla føresegner gjevne i eller i medhald av denne lova.

Arkivverkets mål for tilsyn

Hensikten med tilsyn er å sikre at bevaringsverdige arkiver **blir tatt vare på** og kan **gjøres tilgjengelige** (jf arkivlovens formålsparagraf), også etter at organets egne administrative behov ikke lenger er tilstede.

<http://www.arkivverket.no/arkivverket/Offentlig-forvaltning/Regelverk/Tilsyn>

Hvorfor er tilsyn på agendaen nå?

Tilsyn trenger vi for å vite noe om status på om lover og regelverk blir fulgt.

Riksrevisjonen satt fokus på tilsynsarbeidet.

Vi ble vel ikke så overrasket over Riksrevisjonens konklusjoner i dokument 3:13 (2009-2010)?

Hvem har forventninger til arkivtjenesten?

- Arkivverket
- IKA
- Intern revisjon og Riksrevisjonen
- Ledelsen, saksbehandlerne
- Politikerne
- Presse og innbyggerne
- Andre myndighetsorgan og tilsyn

Hvilke forventninger stilles til arkivtjenesten?

Ledelsen:

- Funksjonelle og effektive løsninger for virksomheten - godt redskap for saksbehandlerne
- Statistikkuthenting og styringsverktøy+++

Fokus på det interne serviceoppdraget til arkivet på linje med for eksempel IT avdelingen

Hvilke konsekvenser får disse forventningene?

- Fokus på daglig drift, brukerstøtte og opplæring, leveranseløp og utviklingsoppgaver for å ivareta den viktige infrastrukturfunksjonen i organisasjonen
- Ledelsen har ofte tilsvarende mindre fokus på Arkivverkets forventninger
- Resultatet kan gjerne bli dårlig uttelling på tilsyn
- Prioritering mellom fokus på arkivdanning og bevaring

Arkivverkets tilsyn (slik vi oppfatter det)

- Endret fra inspeksjon og kontroll til tilsyn - men Riksrevisjonen konkluderte med at få arkivtilsyn ble gjennomført og oppfølgingen i etterkant var mangelfull
- utfordringer med organiseringen - Arkivverket skal føre tilsyn både med statlige og kommunale arkiv.
- Premissleverandør, myndighetsutøver og kontrollør

Hva påpekes ved tilsyn?

- Manglende arkivplan
- Trøbbel med epost
- Organinterne dokumenter
- Bevaring- og kassasjonsplan
- Fagsystem som lever sitt eget liv
- Tilsynet påpeker utfordringer vi kjenner til og fokuserer på avleveringsevne

Hva påpekes ikke ved arkivverkets tilsyn

- Administrative behov for arkivtjenester
 - Er arkivet påkoblet organisasjonen? For eksempel IT.
- **Sikkerhet** - Konfidensialitet, integritet (autentisitet) og tilgjengelighet i forhold til system, infrastruktur, personopplysningsloven
- Drift av sak- arkivsystemet konfigurasjonsstyring
- Kompetansestatus
- Dokumentfangstproblematikken

Hva med tilsynssamarbeid?

Innstillingen fra Kontroll- og konstitusjonskomiteen ved behandling av Riksrevisjonens rapport påpeker behovet for tilfredsstillende håndtering av arkiv også av hensyn til **sikring av personvern**.

Naturlig konsekvens kunne vært samarbeid mellom Arkivverket og Datatilsynet.

Hva ønsker vi (1 av 2)?

- Revisjon av hvilke spørsmål som stilles ved tilsyn
- Rolleavklaring mellom tilsyn og veiledning er viktig, men veiledning må til for å lukke de mest kjente avvikene (hva med en topp 5 liste for de meste kjente avvikene?)
- Mer tilsyn mot sektorer.

Hva ønsker vi (2 av 2)?

- Tilbakemeldinger som skaper engasjement
- Fokus også på annet enn avleveringsevne - arkivdanningen er helt sentral og blir krevende for arkivarer ved overgangen til NOARK5
- Kan vi få inn noe om kompetanse? Kan svarene benyttes?
66,6 % svarte at de har fagsystemer med innebygd journal- og arkivfunksjonalitet i kommuneundersøkelsen 2010
- Bruk resultatene fra tilsynsarbeid til å skape endring

Arkivverkets mål for tilsyn

Hensikten med tilsyn er å sikre at bevaringsverdige arkiver **blir tatt vare på** og kan **gjøres tilgjengelige** (jf arkivlovens formålsparagraf), også etter at organets egne administrative behov ikke lenger er tilstede.

<http://www.arkivverket.no/arkivverket/Offentlig-forvaltning/Regelverk/Tilsyn>

Målet med tilsynsvirksomheten kunne vært:

- Å skaffe kunnskap om trusler mot arkiv og arkivering
- Bruke tilsynserfaringene til å sette fokus på arkiv og arkivering
- Kunne identifisere om visse arkivområder er spesielt utsatt for arkivtap
- Overvåke den teknologiske utviklingen og hvilke trusler/muligheter det innebærer
- Bruke erfaringene til å kommunisere med samfunnet forøvrig
- Sørge for at avvik fra regelverket i arkivene rettes opp.

Fritt fra Datatilsynets årsmelding

Til slutt

- Hvorfor danner vi arkiv? Vi arkiverer ikke for å oppfylle arkivloven.
- Vi trenger tilsyn på hele arkivprosessen (danning og bevaring)
- Vi bør måles på mer enn om vi greier å bevare arkivmaterialet - kulturperspektivet

